

Upplevda normer i utsatta områden och övriga Sverige

Rapporten bygger på en opinionsundersökning genomförd av Indikator Opinion på uppdrag av Järvaveckan Research.

Innehåll

1. OM RAPPORTEN	2
Inledning	2
Vilka står bakom?	2
Läsanvisningar	5
2. RESULTAT	6
Upplevd acceptans för olika beteenden i det egna bostadsområdet - <i>efter bostadsområde och bakgrund</i>	6
Upplevd acceptans för olika beteenden - <i>efter religionens betydelse i vardagen</i> ...	7
Upplevd acceptans för olika beteenden - <i>efter födelseland för boende i utsatta områden</i>	11
Unga (18–29 år): upplevd acceptans för olika beteenden	16
Sammanfattning	21
3. Metodbeskrivning och genomförande	22
4. Kontaktuppgifter	27

1. OM RAPPORTEN

Inledning

I denna rapport redovisas hur boende i utsatta områden respektive övriga Sverige uppfattar graden av acceptans för olika beteenden i området där de bor. De svarande har fått ta ställning till frågan *”I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?”* följt av sex påståenden där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.*

Det är viktigt att poängtera att frågan inte avser respondenternas egna åsikter om olika beteenden, utan deras bedömning av huruvida omgivningen i området där de bor accepterar eller inte accepterar olika beteenden.

Vilka står bakom?

Om Stiftelsen Järvaveckan

Stiftelsen Järvaveckan är det övergripande namnet för tre olika verksamheter: Järvaveckan Evenemang, Järvaveckan Research och Järvaveckan Dialog. Stiftelsen Järvaveckan är en ideell, politiskt och religiöst obunden stiftelse.

Stiftelsen Järvaveckans syfte är att bidra till ett samhälle där mångfald är en allmänt erkänd styrka. Ett samhälle där alla oavsett bakgrund får möjlighet att bidra med och utvecklas i sin fulla potential till gagn för samhällsutvecklingen, för näringsliv och ekonomi och för den enskilda individen.

Vägen dit går via öppna samtal som bygger på ömsesidig respekt och gemensam kunskap. Där är Stiftelsen Järvaveckan en expert som bidrar med nya insikter och en kraft för brobyggande möten. Vi är den självklara

mötesplatsen för öppna samtal och vidgade vyer, där fler röster blir hörda och fler perspektiv och fakta blir kända.

Våra tre verksamhetsområden är:

- Järvaveckan Evenemang: vi organiserar större evenemang så som det årliga evenemanget Järvaveckan på Spånga IP.
- Järvaveckan Research: vi tar fram och sprider ny kunskap och vetenskapligt grundade rapporter som ger nödvändiga insikter om det svenska samhället för upplysta samtal och offentlig debatt.
- Järvaveckan Dialog: samtalsserie för öppna, inkluderande diskussioner om samhällets mest angelägna utmaningar – i form av rundabordssamtal, seminarier, paneler och workshops.

Om Järvaveckan Research

Järvaveckan Research fördjupar insikter och debatt genom att ta fram och publicera faktarapporter och ge utrymme åt de röster och perspektiv som traditionellt förbises. Vi tar fram ny kunskap och vetenskapligt grundade rapporter där vi tar stöd av etablerade undersökningsföretag och statistik från myndigheter.

Samarbete är nyckeln till vår framgång och vi samarbetar med en rad olika kunskapspartners, inklusive företag, stiftelser och myndigheter. Detta säkerställer att våra rapporter är välgrundade, relevanta och aktuella. Det ger oss också möjlighet att sprida våra resultat brett och påverka samhällsdebatten.

Genom att utveckla och distribuera faktarapporter och nya perspektiv ger vi en inblick i livsvillkoren för boende i olika områden och befolkningsgrupper över hela Sverige. Vår research är tänkt att bryta ytterligare ett slags utanförskap, nämligen det som uppstår när många har bestämda uppfattningar om områden och befolkningsgrupper utan att egentligen skaffa sig en bredare bild av verkliga förhållanden. Vår övergripande ambition är att bidra till en mer nyanserad och konstruktiv samhällsdebatt och inspirera till positiv förändring

Om vår kunskapspartner: Indikator Opinion

Indikator Opinion är Sveriges ledande opinionsinstitut. Med hjälp av vetenskapliga metoder genomför vi årligen flera av Sveriges mest välkända och omfattande undersökningar vars resultat redovisas dagligen i massmedia. Vi har spetskompetens inom alla steg i undersökningsprocessen, från enkätkonstruktion och undersökningsdesign till befolkningsundersökningar via post och specialdesignade panelundersökningar samt fokusgruppssamtal för kvalitativa insikter.

Om undersökningens finansiering

Denna rapport är framtagen av Järvaveckan Research och har möjliggjorts genom stöd från Jacob Wallenbergs Stiftelse samt Catarina och Sven Hagströmers Stiftelse. Stödet har varit avgörande för genomförandet av undersökningen och rapportens publicering.

Läsanvisningar

Redovisningen av resultaten sker först uppdelat på fyra geografiska och demografiska nedbrytningar: **A)** Skattningar för svarande bland allmänheten som bor i övriga Sverige, exklusive utsatta områden. Den här kolumnen heter i resultatframställan "Övriga Sverige". **B)** Skattningar för boende i något av polisen definierade utsatta områden. Den här kolumnen heter i resultatframställan "Utsatta områden". Därefter följer två nedbrytningar bland boende i utsatta områden: **C)** boende i utsatta områden med svensk bakgrund och **D)** boende i utsatta områden med utländsk bakgrund.¹ För att bidra med ytterligare nyans i analysen har vi därtill valt att särredovisa svaren för unga svarande, det vill säga svarande mellan 18–29 år. Här redovisas **E)** skattningar för 18–29-åringar i övriga Sverige, **F)** skattningar för 18–29-åringar i utsatta områden, **G)** skattningar för 18–29-åringar i utsatta områden med svensk bakgrund och **H)** skattningar för 18–29-åringar i utsatta områden med utländsk bakgrund. För utvalda frågor görs även andra nedbrytningar, exempelvis på hur viktig religionen är i vardagen och var man är född. Resultaten presenteras som andelar som uppgett respektive svarsalternativ. I vissa fall presenteras även andelen positiva/negativa svar för en nedbrytning.

---

¹ Definitionen av utländsk bakgrund är här att man är född i ett annat land än Sverige, eller att man är född i Sverige, men har två föräldrar som är födda utanför Sverige.

2. RESULTAT

Upplevd acceptans för olika beteenden i det egna bostadsområdet - *efter bostadsområde och bakgrund*

Resultaten i tabell 1 visar att boende i övriga Sverige och utsatta områden gör olika bedömningar av hur accepterade olika beteendena är i sina respektive bostadsområden.

84 % av boende i övriga Sverige uppger att det är helt eller delvis accepterat att leva öppet homosexuell i området där de bor, jämfört med 62 % av boende i utsatta områden. Därtill uppger 61 % av boende i övriga Sverige att det är accepterat att dricka alkohol på vardagar i deras område, jämfört med 46 % i utsatta områden.

Bland svarande i utsatta områden anger 64 % att det är accepterat att kvinnor bär slöja i deras bostadsområde, jämfört med 53 % i övriga Sverige. Vidare upplever 29 % i utsatta områden att det är accepterat att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän eller flickvän, jämfört med 14 % i övriga Sverige.

Nedbrutet på *bakgrund i utsatta områden* framkommer att 72 % av personer med svensk bakgrund i dessa områden upplever att det är accepterat att leva öppet homosexuell där de bor, jämfört med 56 % bland de med utländsk bakgrund. Samma mönster framträder vid alkoholkonsumtion på vardagar (59 % jämfört med 38 %). Personer med utländsk bakgrund uppger samtidigt i större utsträckning att det är accepterat att föräldrar förbjuder sina barn att ha en pojkvän/flickvän (32 % jämfört med 24 %).

Att sådana skillnader förekommer bland boende i samma typ av bostadsområde, trots att frågan gäller uppfattningar om vad som är accepterat där man bor, belyser hur individers personliga erfarenheter och referensramar formar tolkningen av det egna närområdet.

Tabell 1 *I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Nedbrutet på område och bakgrund (andel helt och hållet eller delvis accepterat, procent).*

	Övriga Sverige	Utsatta områden	Utsatta områden	
			Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
Att leva öppet homosexuell	84	62	72	56
Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet	74	72	76	70
Att dricka alkohol på vardagar	61	46	59	38
Att kvinnor bär slöja	53	64	71	59
Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen	49	47	53	43
Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän	14	29	24	32

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?", följt av de sex påståendena ovan där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*. Värdena som redovisas är andelen som svarat *Helt och hållet accepterat* eller *Delvis accepterat*.

Upplevd acceptans för olika beteenden - efter religionens betydelse i vardagen

De initiala resultaten visade tydliga skillnader mellan boende i övriga Sverige och i utsatta områden när det gäller vilka beteenden som uppfattas som accepterade i det egna bostadsområdet. När resultaten vidare bröts ned efter bakgrund inom de utsatta områdena framträdde ytterligare skillnader vilket tyder på att bostadsområdet i sig inte förklarar variationerna. Detta väcker ett behov av att undersöka fler faktorer som kan påverka hur svarande bedömer acceptansen för olika beteenden i sitt bostadsområde. I materialet finns flera bakgrundsvariabler, såsom kön, vistelsetid, och födelseland/region men dessa visar genomgående små skillnader. Däremot framträder religionens betydelse i vardagen som en faktor där skillnaderna mellan olika grupper, oavsett område, är tydligare.

Bland boende i utsatta områden ser vi ett samband mellan egen religiositet och hur man uppfattar klimatet i sitt bostadsområde. Ju viktigare religion är för personerna själva i vardagen, desto lägre bedömer de att acceptansen i området är för att leva öppet homosexuell och för att dricka alkohol på vardagar.

Bland dem som anger att religionen är mycket viktig bedömer 48 % att det är helt eller delvis accepterat av omgivningen att leva öppet homosexuell.

Detta kan jämföras med 68 % bland dem som uppger att religion inte alls är viktig. Personer i utsatta områden som anger att religion är mycket viktig upplever också i högre grad att det är accepterat att föräldrar förbjuder sina barn att ha en partner (38%).

Tabell 2 *I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Nedbrutet på hur viktig religionen är i vardagen för **boende i utsatta områden** (andel helt och hållet eller delvis accepterat, procent).*

	Utsatta områden				
	Mycket + ganska viktig	Mycket viktig	Ganska viktig	Inte särskilt viktig	Inte alls viktig
Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet	72	72	73	71	71
Att leva öppet homosexuell	54	48	61	66	68
Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen	45	46	45	46	49
Att dricka alkohol på vardagar	36	32	42	46	57
Att kvinnor bär slöja	62	64	60	63	67
Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän	35	38	32	28	22

Kommentar: Frågan som svarsalternativen fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?", följt av de sex påståendena ovan där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*. Värdena som redovisas är andelen som svarat *Helt och hållet accepterat* eller *Delvis accepterat*.

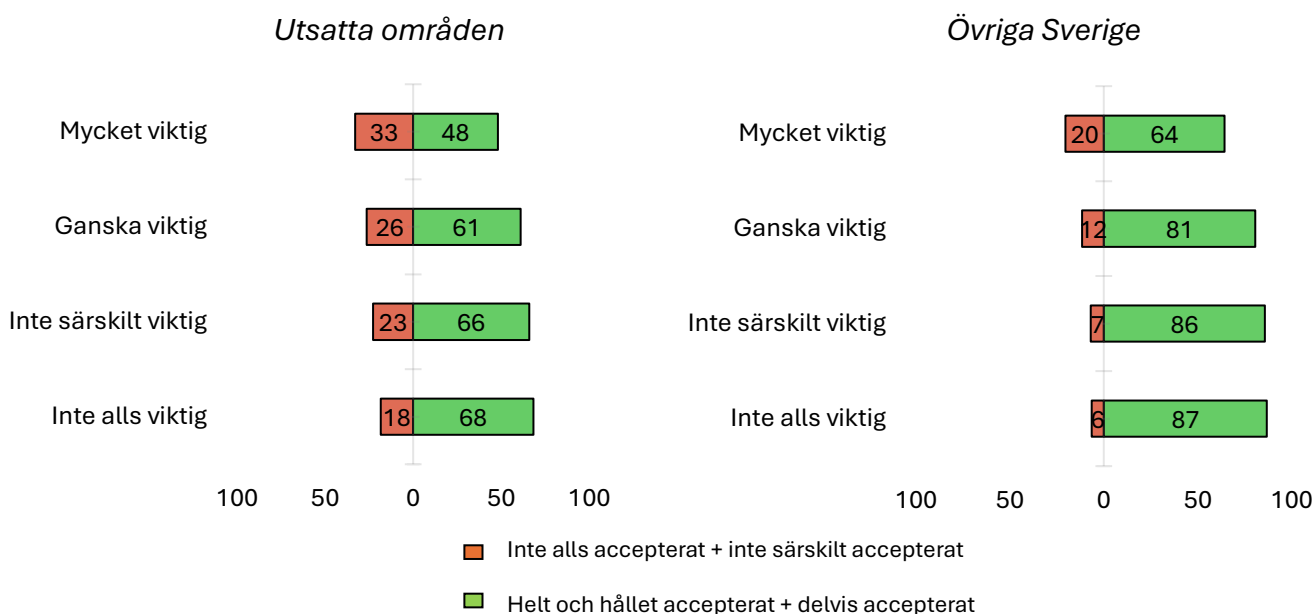
Även bland boende i övriga Sverige finns ett tydligt samband mellan hur viktig religionen är i vardagen och hur man uppfattar acceptansen i bostadsområdet. Sambandet följer ett liknande mönster som i utsatta områden. 87 % av de som anser att religion inte alls är viktig upplever att det är accepterat att leva öppet homosexuell där de bor, jämfört med 64 % bland de som anger att religionen är mycket viktig. Vi ser även att 47 % av de som anger att religionen är mycket viktig uppger att det är accepterat att dricka alkohol på vardagar, jämfört med 65 % bland de som anger att religionen inte alls är viktig.

Tabell 3 *I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Nedbrutet på hur viktig religionen är i vardagen för boende i övriga Sverige (andel helt och hållet eller delvis accepterat, procent).*

	Övriga Sverige				
	Mycket + ganska viktig	Mycket viktig	Ganska viktig	Inte särskilt viktig	Inte alls viktig
Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet	80	80	80	73	73
Att leva öppet homosexuell	75	64	81	86	87
Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen	52	52	52	47	49
Att dricka alkohol på vardagar	53	47	57	58	65
Att kvinnor bär slöja	53	52	53	50	56
Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän	21	21	21	15	12

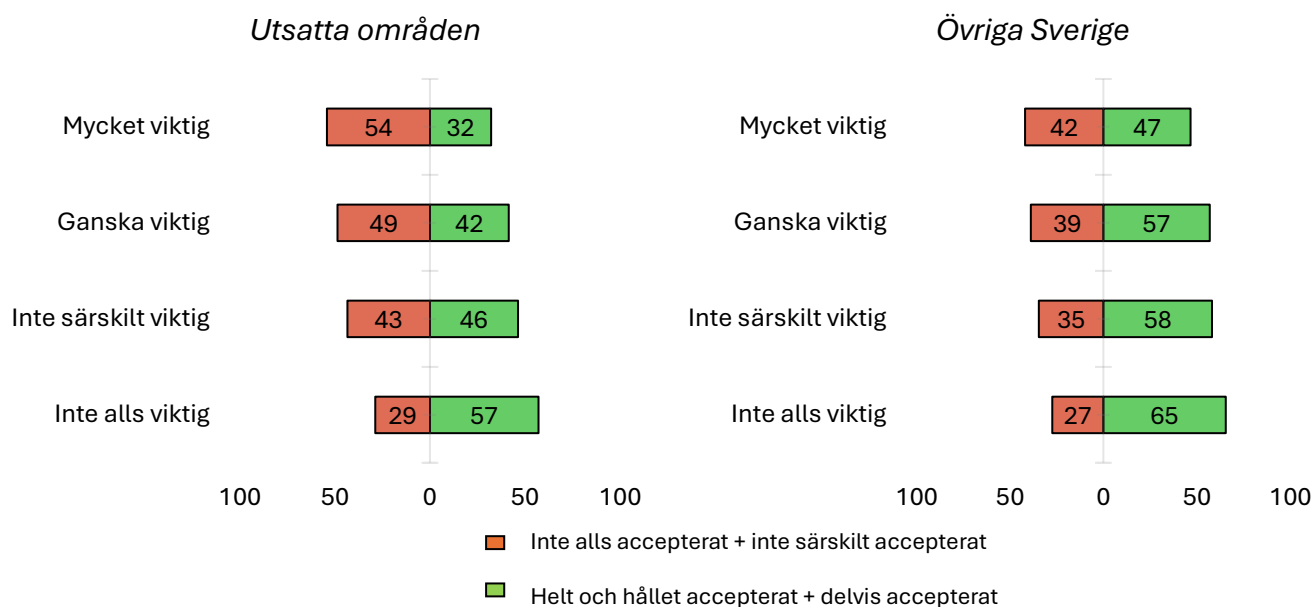
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av de sex påståendena ovan där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 1 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att leva öppet homosexuell. Nedbrutet på hur viktig religionen är i vardagen i utsatta områden och övriga Sverige (procent).*

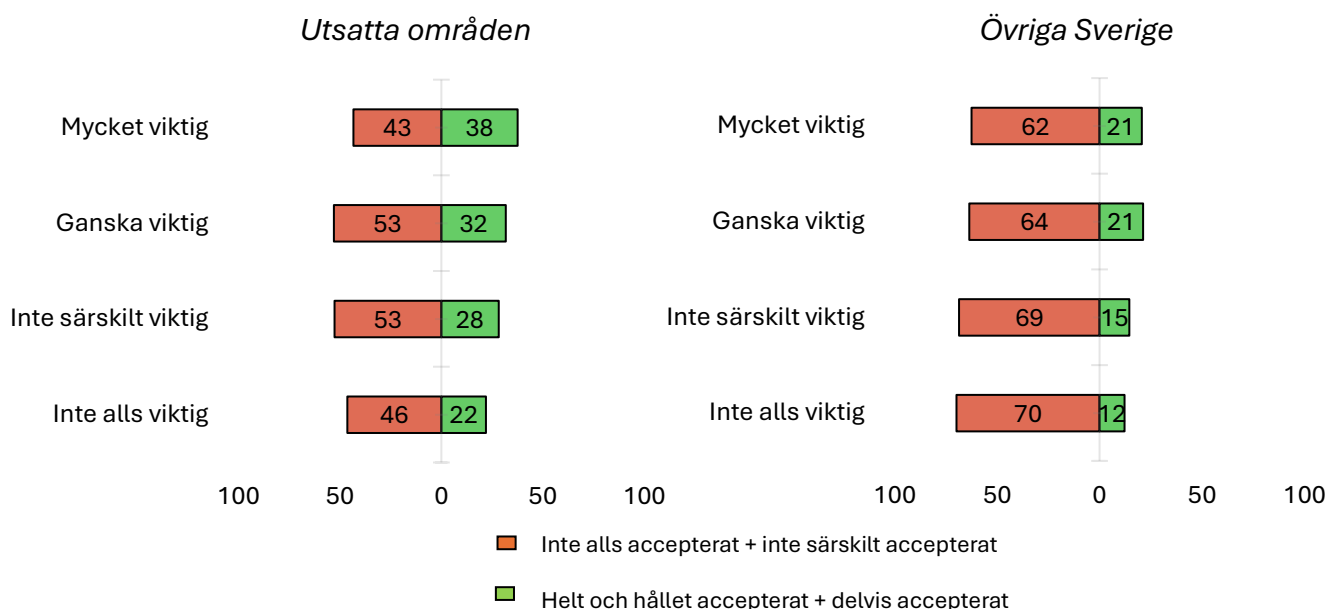
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att leva öppet homosexuell" där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 2 Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att dricka alkohol på vardagar. Nedbrutet på hur viktig religionen är i vardagen i utsatta områden och övriga Sverige (procent).

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att dricka alkohol på vardagar" där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 3 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän. Nedbrutet på hur viktig religionen är i vardagen i utsatta områden och övriga Sverige (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän" där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Upplevd acceptans för olika beteenden - efter födelseland för boende i utsatta områden

Vidare bryts frågorna om acceptans för olika beteenden även ned på födelseland för personer boende i utsatta områden. Denna nedbrytning görs inte för boende i övriga Sverige eftersom det är för få svarande som är födda utanför Sverige inom denna grupp.

För fem av sex beteenden kan vi se en tydlig trend där acceptansen i området där man bor upplevs lägre bland boende i utsatta områden som är födda utanför Europa. Detta gäller för alla beteenden förutom att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän. Andelen som upplever detta som helt eller delvis accepterat i området där de bor är något högre bland respondenter födda utanför Europa (33 %), jämfört med respondenter födda i Europa (24 %) och respondenter födda i Sverige (27 %).

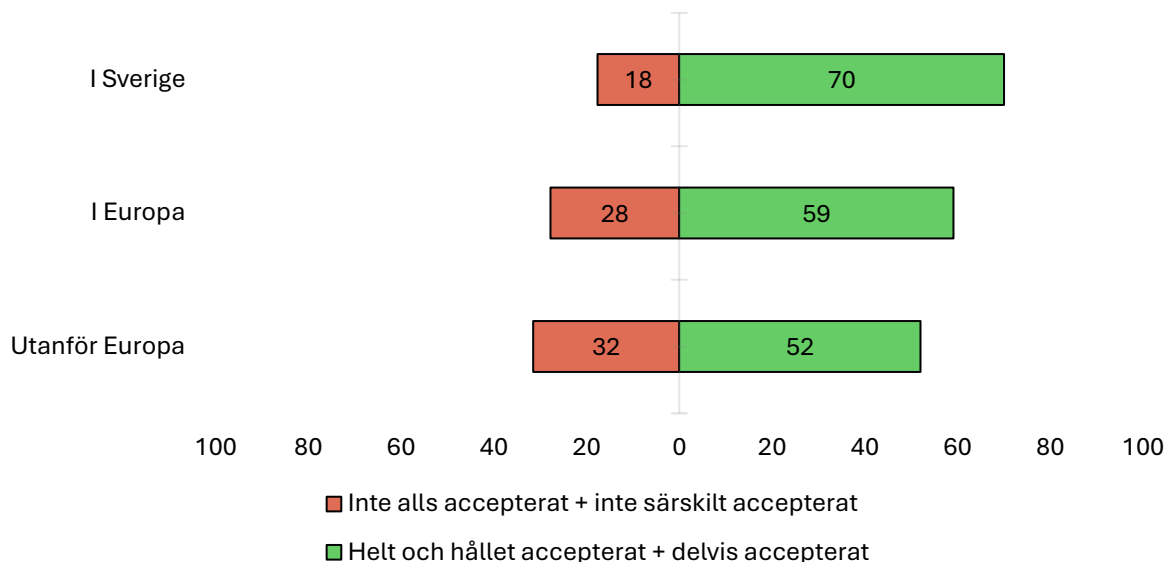
Störst skillnad vid nedbrytning på födelseland kan vi se för att dricka alkohol på vardagar. 58 % av boende i utsatta områden som är födda i Sverige upplever att detta är accepterat i området där de bor, jämfört med 33 % bland boende födda utanför Europa. Därtill ser vi tydliga skillnader vad gäller att kvinnor bär slöja och att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen. Bland svarande födda i Sverige upplever 72 % att det är helt eller delvis accepterat att kvinnor bär slöja i området där de bor, och 55 % upplever att det är accepterat att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen. Detta går att kontrastera mot personer födda utanför Sverige där samma siffror ligger på 55 % och 38 %.

Tabell 4 *I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (andel helt och hållet eller delvis accepterat, procent).*

	Utsatta områden		
	I Sverige	I Europa	Utanför Europa
Att leva öppet homosexuell	70	59	52
Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet	77	70	66
Att kvinnor bär slöja	72	58	55
Att dricka alkohol på vardagar	58	41	33
Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen	55	44	38
Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän	27	24	33

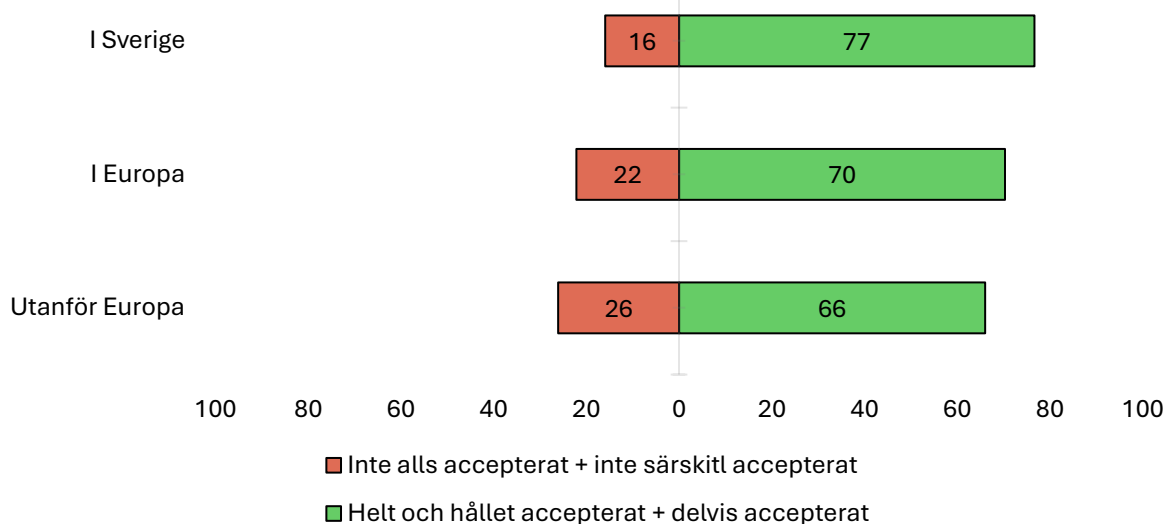
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?", följt av de sex påståendena ovan där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*. Värdena som redovisas är andelen som svarat *Helt och hållet accepterat* eller *Delvis accepterat*.

Figur 4 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att leva öppet homosexuell. Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (procent).*

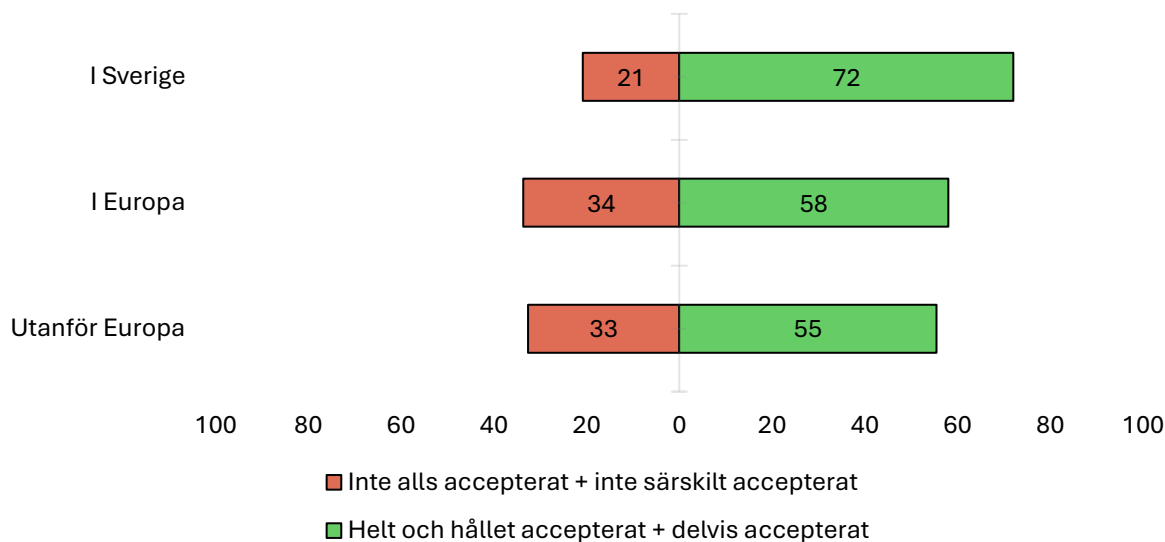
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att leva öppet homosexuell", där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*.

Figur 5 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet. Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (procent).*

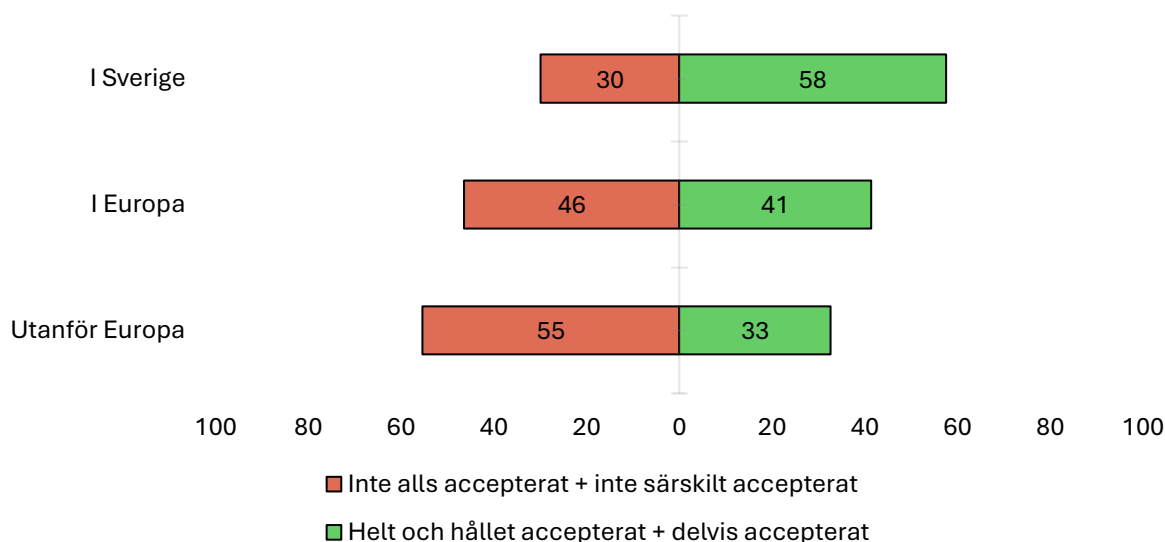
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet", där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*.

Figur 6 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att kvinnor bär slöja. Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (procent).*

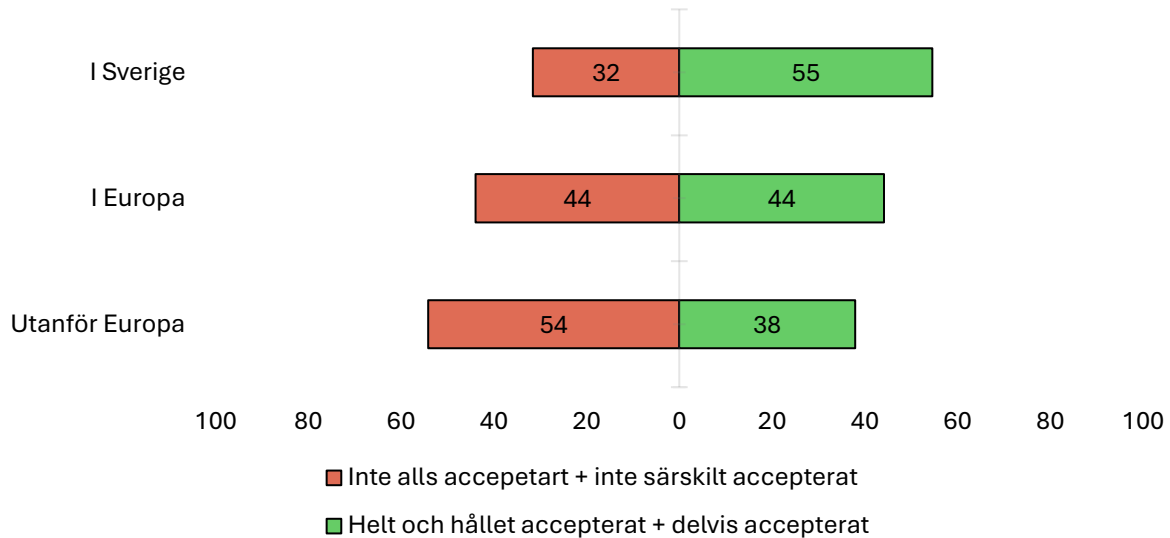
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att kvinnor bär slöja", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 7 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att dricka alkohol på vardagar. Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (procent).*

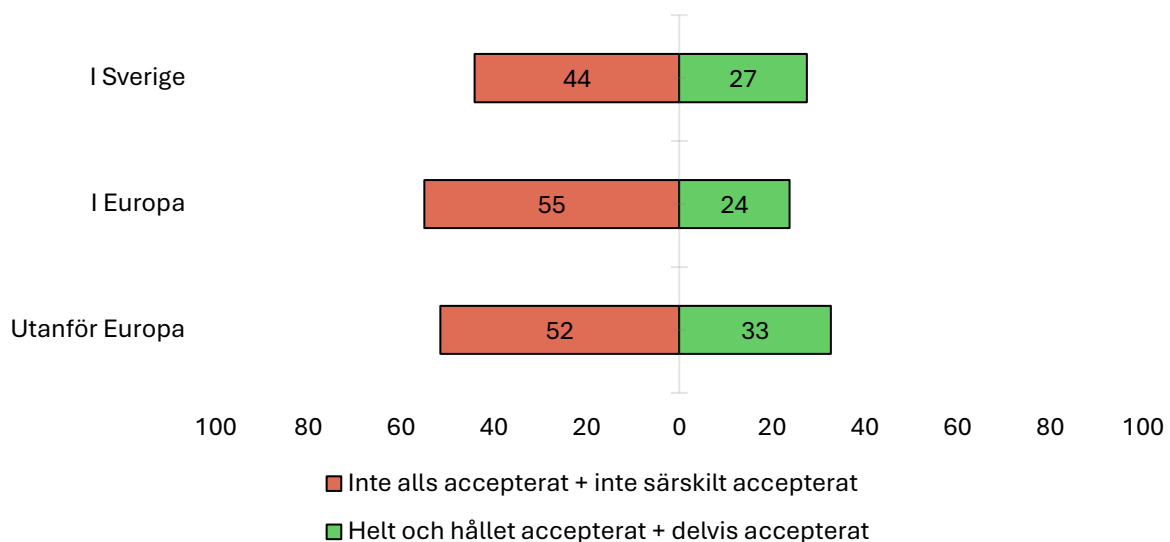
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att dricka alkohol på vardagar", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 8 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen. Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 9 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän. Nedbrutet på födelseland för boende i utsatta områden (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Unga (18–29 år): upplevd acceptans för olika beteenden

Unga i övriga Sverige bedömer i högre grad att flera av beteendena – till exempel att leva öppet homosexuell, visa sin religiösa tro, dricka alkohol på vardagar och att kvinnor bär slöja – är mer accepterade i det område där de bor än vad befolkningen som helhet i övriga Sverige gör.

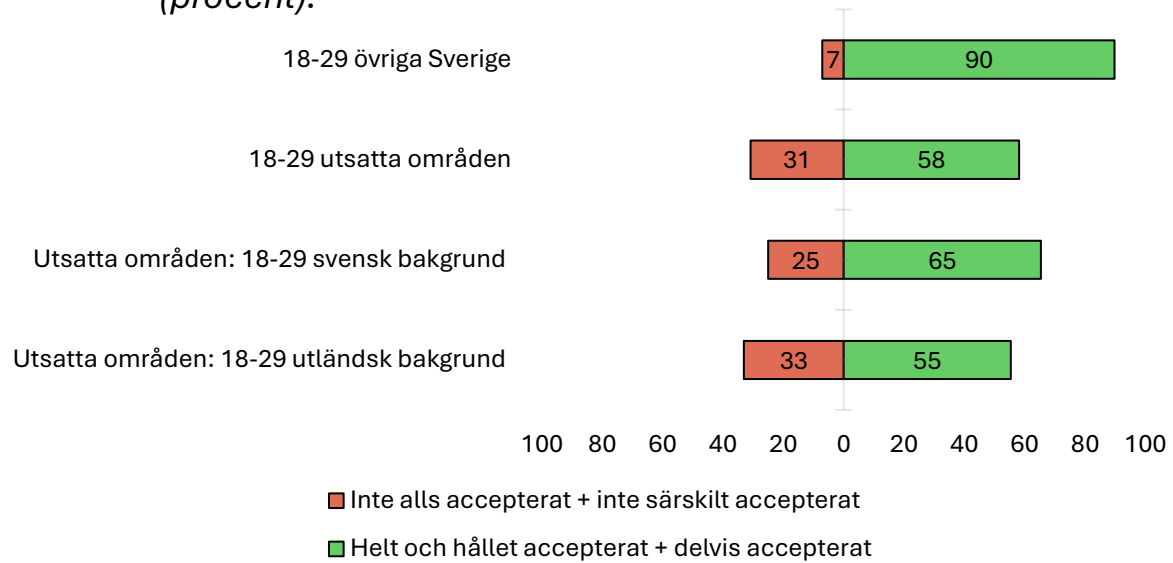
Även när unga som bor i övriga Sverige jämförs med unga som bor i utsatta områden framträder tydliga skillnader: 90 % av unga i övriga Sverige upplever att öppen homosexualitet är helt eller delvis accepterat där de bor, jämfört med 58 % av unga i utsatta områden. Därtill upplever 66 % av unga i övriga Sverige att det är accepterat att dricka alkohol på vardagar i deras område, jämfört med 50 % av unga i utsatta områden. När det gäller att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän eller flickvän bedömer 14 % av unga i övriga Sverige att det är accepterat där de bor, jämfört med 34 % av unga i utsatta områden. Vid brytning på bakgrund för unga i utsatta områden ser vi att det för vissa beteenden – till exempel att föräldrar förbjuder sina barn att ha en partner – görs liknande bedömningar oavsett respondenternas bakgrund. I andra frågor, som att leva öppet homosexuell, att kvinnor bär slöja, att dricka alkohol på vardagar och att kvinnor stannar hemma med huvudansvaret för barnen, skiljer sig bedömningarna åt betydligt mellan grupperna. Här tycks bakgrund ha större betydelse för hur man uppfattar vilka beteenden som är accepterade i sitt bostadsområde.

Tabell 5 *I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Nedbrutet på ålder, område och bakgrund (andel helt och hållet eller delvis accepterat, procent).*

	Utsatta områden			
	18–29 övriga Sverige	18–29 utsatta områden	18–29 svensk bakgrund	18–29 utländsk bakgrund
Att leva öppet homosexuell	90	58	65	55
Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet	84	79	84	76
Att kvinnor bär slöja	74	73	82	69
Att dricka alkohol på vardagar	66	50	65	43
Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen	57	53	60	49
Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän	14	34	31	35

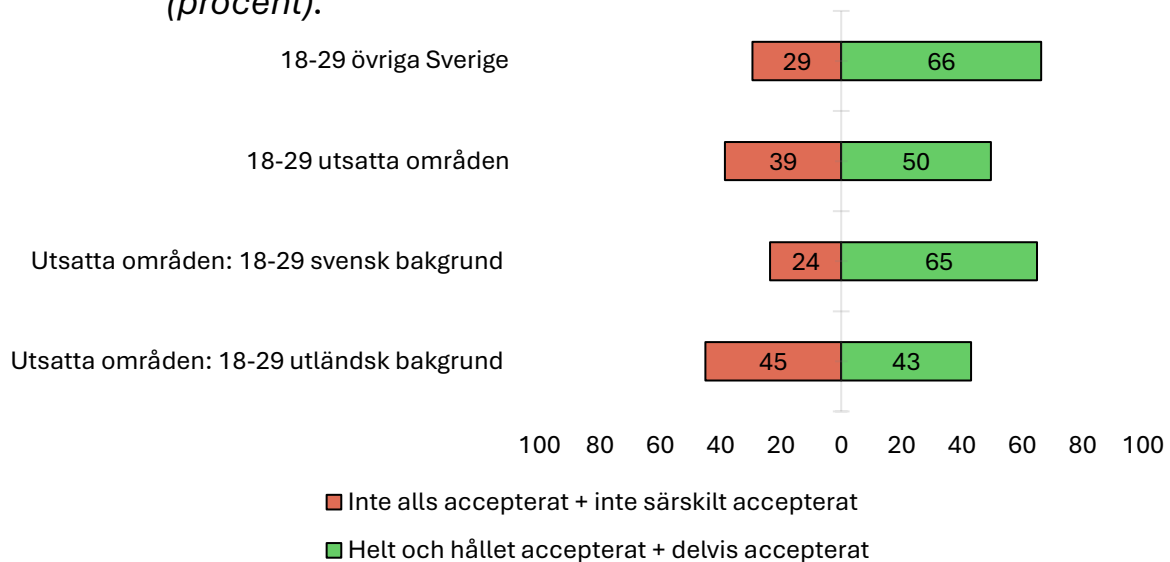
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?", följt av de sex påståendena ovan där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning. Värdena som redovisas är andelen som svarat Helt och hållet accepterat eller Delvis accepterat.

Figur 10 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att leva öppet homosexuell. Nedbrutet på ålder, område och bakgrund (procent).*

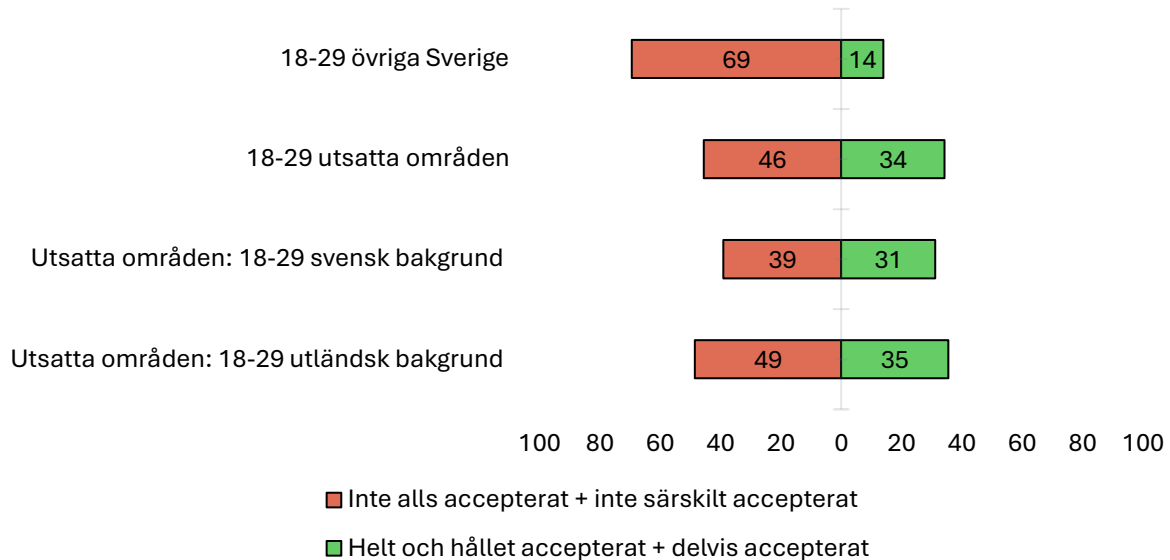
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att leva öppet homosexuell", där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*.

Figur 11 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att dricka alkohol på vardagar. Nedbrutet på ålder, område och bakgrund (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att dricka alkohol på vardagar", där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*.

Figur 12 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän. Nedbrutet på ålder, område och bakgrund (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

För att gå djupare i analysen av unga bryts resultaten ytterligare efter födelseland för gruppen 18–29 åringar som bor i utsatta områden. I enkäten fanns tre svarsalternativ till frågan om var man är född: 1) I Sverige, 2) I Europa och 3) Utanför Europa. I tabellen och figurerna nedan presenteras i stället en tvådelad variabel för var man är född där kategorierna "I Europa" och "Utanför Europa" har slagit ihop till en: "Utanför Sverige". Detta för att det är för få svarande födda i Europa för att särredovisa dessa resultat.

18–29-åringar i utsatta områden som är födda utanför Sverige upplever generellt lägre acceptans för alla beteenden i sitt bostadsområde jämfört med respondenter inom gruppen som är födda i Sverige. Bland annat kan vi se att 84% av 18-29 åringarna i utsatta områden som är födda i Sverige upplever att det är accepterat att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet att jämföra med 72% bland boende i utsatta områden födda utanför Sverige. Vidare upplever 80 % av 18–29 åringarna i utsatta områden som är födda i Sverige att det är accepterat att kvinnor bär slöja i området där de bor, att jämföra med 64 % bland de födda utanför Sverige.

Samma mönster syns för att dricka alkohol på vardagar och för att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen.

Bland 18–29-åringar i utsatta områden som är födda i Sverige upplever omkring 60 % att dessa beteenden accepteras i området där de bor, jämfört med omkring 40 % bland 18–29-åringar födda utanför Sverige.

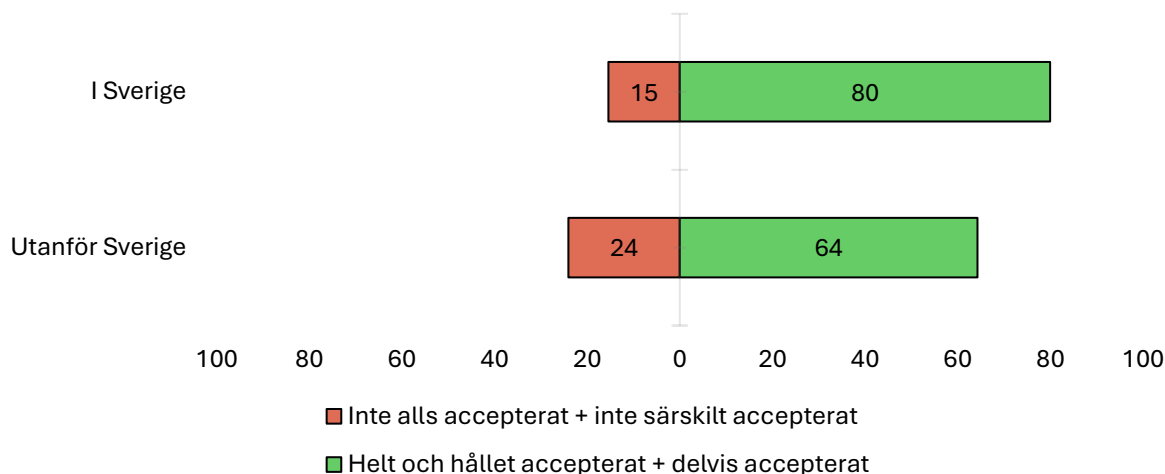
Slutsatsen blir att födelseland verkar ha betydelse för hur unga uppfattar acceptansen av olika beteenden i sitt bostadsområde, där de som är födda i Sverige generellt upplever högre acceptans än de som är födda utanför Sverige.

Tabell 6 *I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor? Nedbrutet på födelseland för 18–29 åringar boende i utsatta områden (andel helt och hållet eller delvis accepterat, procent).*

	18–29 åringar i utsatta områden	
	Födda i Sverige	Födda utanför Sverige
Att leva öppet homosexuell	61	55
Att öppet visa sin religiösa tro i det offentliga rummet	84	72
Att kvinnor bär slöja	80	64
Att dricka alkohol på vardagar	58	40
Att kvinnan stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen	60	43
Att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän	35	33

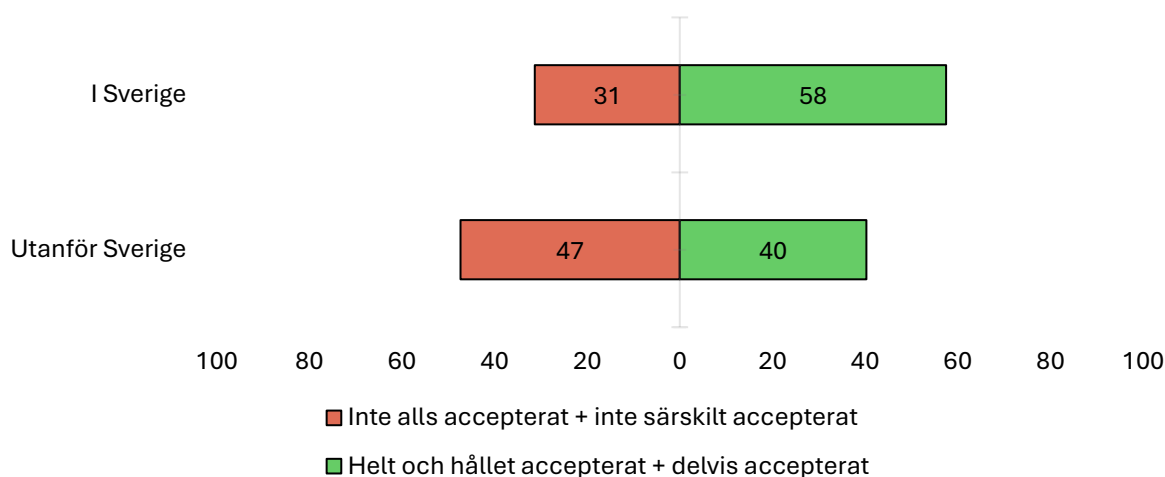
Kommentar: Frågan som svarsalternativen fick ta ställning till var ”I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?”, följt av de sex påståendena ovan där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*. Värdena som redovisas är andelen som svarat *Helt och hållet accepterat* eller *Delvis accepterat*.

Figur 13 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att kvinnor bär slöja. Nedbrutet på födelseland för 18–29 åringar boende i utsatta områden (procent).*

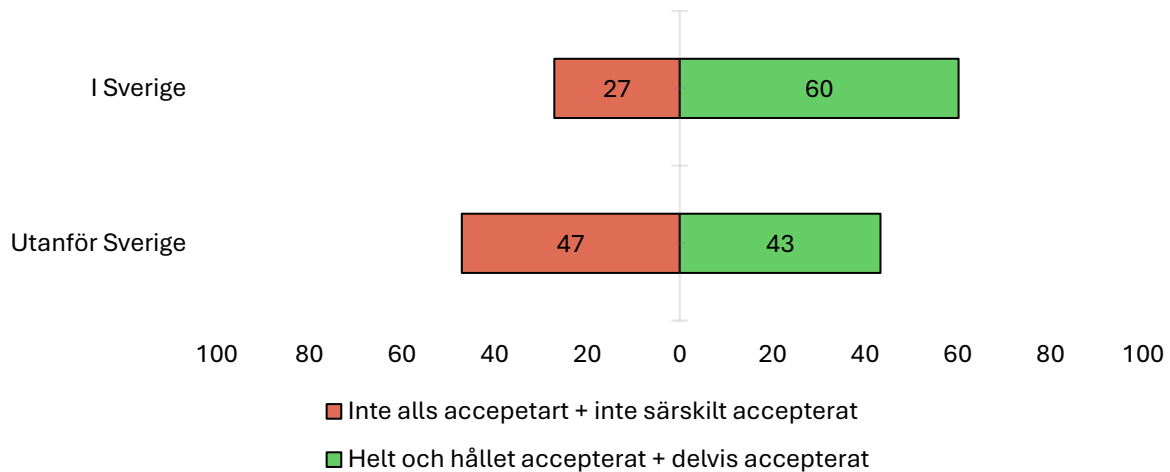
Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att kvinnor bär slöja", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 14 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att dricka alkohol på vardagar. Nedbrutet på födelseland för 18–29 åringar boende i utsatta områden (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att dricka alkohol på vardagar", där svarsalternativen var Helt och hållet accepterat, Delvis accepterat, Inte särskilt accepterat, Inte alls accepterat och Ingen uppfattning.

Figur 15 *Upplevd acceptans i det egna bostadsområdet för att kvinnor stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen. Nedbrutet på födelseland för 18–29 åringar boende i utsatta områden (procent).*

Kommentar: Frågan som svarspersonerna fick ta ställning till var "I vilken utsträckning upplever du att följande är accepterat i området där du bor?" följt av påståendet: "Att kvinnor stannar hemma och tar huvudansvaret för barnen", där svarsalternativen var *Helt och hållet accepterat*, *Delvis accepterat*, *Inte särskilt accepterat*, *Inte alls accepterat* och *Ingen uppfattning*.

Sammanfattning

Resultaten visar att upplevelsen av vilka beteenden som är accepterade varierar tydligt både mellan övriga Sverige och utsatta områden samt inom utsatta områden beroende på bakgrund. I övriga Sverige uppfattas exempelvis i större utsträckning att öppen homosexualitet och alkoholkonsumtion på vardagar är accepterat, medan det i utsatta områden upplevs som mer accepterat att kvinnor bär slöja och att föräldrar förbjuder sina barn att ha pojkvän/flickvän. Nedbrytning på bakgrund visar i flera fall att personer med svensk bakgrund i utsatta områden står närmare övriga Sverige i sina uppfattningar än vad de står personer med utländsk bakgrund i samma områden. Unga upplever generellt högre acceptans i deras bostadsområde än totalbefolkningen i flera frågor. Uplevelsen av vilka beteenden som är accepterade i det egna bostadsområdet varierar även med religionens betydelse i vardagen för både boende i utsatta områden och övriga Sverige.

3. Metodbeskrivning och genomförande

Undersökningen har genomförts av Indikator Opinion på uppdrag av Stiftelsen Järvaveckan. Deltagarna bjöds in via post och hade möjlighet att besvara enkäten på webben. Påminnelser skickades via sms och Kivra. Respondenterna kunde välja att besvara enkäten på svenska, engelska, arabiska eller somaliska. Datainsamlingen genomfördes mellan den 19 september och den 26 oktober och omfattar en undersökning bland boende i utsatta områden med drygt 2 700 svar samt en rikstäckande undersökning bland allmänheten med drygt 2 200 svar. Båda undersökningarna bygger på slumpmässiga urval. Antalet inkomna svar motsvarar en svarsfrekvens på 20 % i utsatta områden och 34 % i övriga Sverige, vilket är goda nivåer för denna typ av befolkningsundersökningar. Särskilt i utsatta områden – där boende generellt är betydligt svårare att nå – är 20 % en mycket hög nivå i jämförelse med undersökningar riktade mot motsvarande målgrupper.

Om respondenterna

I tabell 7 nedan redovisas information om respondenterna i undersökningen. I övriga Sverige är det något fler kvinnor (53 %) och respondenter i åldrarna 30–49 år (33%) som har svarat på undersökningen, vilket ligger nära befolkningens faktiska köns- och åldersfördelning. En övervägande majoritet av de svarande i övriga Sverige är svenska medborgare (98 %), är födda i Sverige (91 %) och har svensk bakgrund (88 %). Detta innebär att personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade i urvalet från övriga Sverige i jämförelse med befolkningen som helhet, där andelen som själva är födda utomlands, eller vars föräldrar är det, ligger på omkring 28 %². Vidare uppger 17 % av boende i övriga Sverige att religionen är ganska eller mycket viktig för dem i vardagen.

---

² Källa: SCB Sveriges befolkning i sammandrag 1960–2024.

I utsatta områden är det en något större andel män, jämfört med kvinnor, som har svarat. Respondenter mellan 30 och 49 år utgör även här den största åldersgruppen i urvalet. Skillnaderna är som störst mellan respondenter i övriga Sverige och utsatta områden när vi ser till bakgrund, var man är född och religionens betydelse i vardagen. 63 % i utsatta områden har utländsk bakgrund och 37 % uppger att de är födda utanför Europa. Därtill anger 41% att religionen för dem är ganska eller mycket viktig i vardagen. Andelen med utländsk bakgrund i undersökningen ligger något under den uppskattade andelen i den totala populationen i utsatta områden, men är fortsatt hög. Detta ger goda förutsättningar för analyser av grupper som ofta är svåra att nå och inkludera i liknande undersökningar.

I undersökningen i utsatta områden genomfördes ett tilläggsurval av personer i åldern 18–29 år, vilket gav omkring 500 ytterligare svar från unga. Syftet var att skapa ett tillräckligt stort underlag för mer detaljerade analyser av denna grupp. För att totalskattningarna ska spegla populationens faktiska sammansättning har materialet även viktats. I riksuppsökningen har viktning genomförts utifrån kön, ålder och partival i riksdagsvalet 2022. I undersökningen i utsatta områden har viktning gjorts utifrån kön och ålder, då information om partival saknas för denna population. Genom viktningen överensstämmer köns- och åldersfördelningen i det färdigbearbetade materialet med populationens struktur, samtidigt som tilläggsurvalet möjliggör mer finmaskiga analyser av de yngsta vuxna.

Sammantaget innebär detta att materialet ger goda förutsättningar för analyser av skillnader och likheter mellan boende i utsatta områden och i övriga Sverige, och att resultaten efter genomförd viktning i huvudsak är representativa till respektive population.

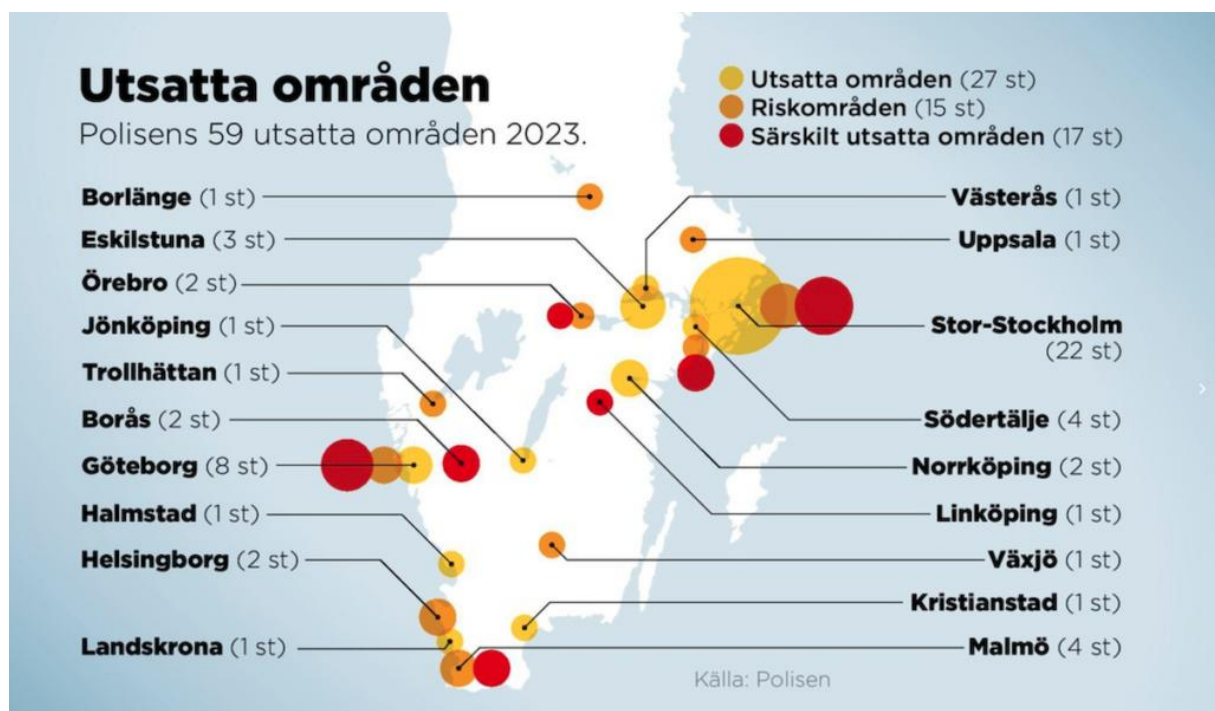
Tabell 7 Bakgrundsinformation om respondenterna (procent).

			Utsatta områden		
			Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund	
			Övriga Sverige	Utsatt område	
Kön					
	Kvinna	53	48	52	46
	Man	47	52	48	54
	Total	2 207	2 693	989	1 679
Ålder					
	18–29	16	25	21	27
	30–49	33	39	34	42
	50–64	26	19	19	19
	65+	25	17	26	11
	Total	2 230	2 748	1 005	1 702
Bakgrund					
	Svensk bakgrund	88	37	100	
	Utländsk bakgrund	12	63		100
	Total	2 204	2 707	1 005	1 702
Hur viktig är religionen för dig i vardagen?					
	Mycket viktig	6	23	8	32
	Ganska viktig	11	18	12	22
	Inte särskilt viktig	34	24	26	24
	Inte alls viktig	49	35	55	23
	Total	2 214	2 721	1 004	1 697
Är du svensk medborgare?					
	Ja	98	87	99	80
	Nej	2	13	1	20
	Total	2 212	2 726	1 005	1 700
Var är du född?					
	I Sverige	91	48	100	17
	I Europa	5	15		23
	Utanför Europa	4	37		59
	Total	2 206	2 720	1 005	1 700
Hur länge har du bott i Sverige?					
	Mindre än 1 år		1		1
	1–5 år	3	9		9
	6–10 år	10	19		19
	11–15 år	15	20		20
	16–20 år	9	10		10
	Mer än 20 år	62	42		42
	Total	204	1 402	0	1 402

Kommentar: Tabellen visar den demografiska fördelningen bland de svarande i respektive kategori och läses kolumnvis. I materialet för utsatta områden ingår ett mindre tilläggsurval om cirka 500 personer i åldern 18–29 år, med syfte att kunna göra mer detaljerade nedbrytningar bland unga. Resultaten för utsatta områden speglar samtidigt den övergripande ålderssammansättningen i gruppen som helhet.

Fakta: 59 utsatta områden

De utsatta områdena definieras av Polismyndigheten och är indelade i olika grader av utsatthet: utsatta områden, riskområden, och särskilt utsatta områden³. Ett utsatt område är enligt Polismyndigheten ett geografiskt avgränsat område där kriminella har en påverkan på lokalsamhället i olika grader. Områdena har även en låg socioekonomisk status och är hem till ca 570 000 svenskar, många med utländsk bakgrund och lägre ålder. Två av tre invånare har ännu inte fyllt 45 år⁴. Rapporten utgår ifrån Polismyndighetens indelning från 2023, som var den gällande vid tidpunkten för datainsamlingen. Efter undersökningens genomförande har Polismyndigheten presenterat en ny lägesbild över utsatta områden. I den nya lägesbilden ingår 65 områden, varav 19 klassas som särskilt utsatta vilket är en ökning sedan 2023. Ökningen beror enbart på en förändrad områdesindelning, där flera tidigare områden har delats upp i mindre geografiska enheter.⁵

3 Källa: Polismyndigheten. Grafik: Anders Humlebo /TT.

4 Källa: Järvaveckan Research: en rapport om Sveriges 61 utsatta områden

5 Källa: Polismyndigheten 2025

- **27 utsatta områden:** Gamlegården, Kristianstad. Grantorp/Visättra, Huddinge. Råslätt, Jönköping. Skiftinge, Eskilstuna. Vårby, Huddinge. Årby, Eskilstuna. Andersberg, Halmstad. Brandbergen, Haninge. Bredäng, Stockholm. Bäckby, Västerås. Finnsta, Järfälla. Fisksätra, Nacka. Fröslunda, Eskilstuna. Gårdsten, Göteborg. Hagsätra/Rågsved, Stockholm. Hisings Backa, Göteborg. Hässelby/Vällingby, Stockholm. Karlslund, Landskrona. Navestad, Norrköping. Saltskog, Södertälje. Sångvägen, Järfälla. Hagalund, Solna. Hageby, Norrköping. Jordbro, Haninge. Skogås, Huddinge. Storstreten, Botkyrka. Vårberg, Stockholm.
- **15 riskområden:** Biskopsgården, Göteborg. Dalhem/Drottninghög/Fredriksdal, Helsingborg. Gottsunda, Uppsala. Kronogården/Lextorp/Sylte, Trollhättan. Oxhagen/Varberga, Örebro. Södra Sofielund (Seved), Malmö. Söder, Helsingborg. Tjärna Ängar, Borlänge. Araby, Växjö. Fornhöjden, Södertälje. Holma/Kroksbäck/Bellevuegården, Malmö. Rissne/Hallonbergen, Solna. Valsta, Sigtuna. Tynnered/Grevegården/Opaltorget, Göteborg. Tureberg, Sollentuna.
- **17 särskilt utsatta områden:** Rinkeby/Tensta, Stockholm. Hjällbo, Göteborg. Husby, Stockholm. Alby, Botkyrka. Bergsjön, Göteborg. Hallunda/Norsborg, Botkyrka. Hammarkullen, Göteborg. Hovsjö, Södertälje. Lövgärdet, Göteborg. Norrby, Borås. Nydala/Hermodsda/Lindängen, Malmö. Ronna/Geneta/Lina, Södertälje. Skäggetorp, Linköping. Vivalla, Örebro. Fittja, Botkyrka. Hässleholmen/Hulta, Borås. Rosengård, Malmö.

4. Kontaktuppgifter

Ahmed Abdirahman

VD och grundare, Stiftelsen Järvaveckan

ahmed.abdirahman@jarvaveckan.se

+46 (0)73 907 75 09

Edvin Boije

Vice VD & Projektledare, Indikator Opinion

edvin.boije@indikator.org

+46 (0) 31 73 031 19

